

Warszawa, dnia 21 czerwca 2023 r.

Poz. 1158

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾**

z dnia 20 czerwca 2023 r.

w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Standard podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczny ośrodek wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, zwany dalej „ośrodkiem”, obejmuje:

- 1) w zakresie interwencyjnym:
 - a) zapewnienie schronienia osobie doznającej przemocy domowej oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką przez okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności wynikającą z konieczności zapewnienia jej bezpieczeństwa,
 - b) ochronę osoby doznającej przemocy domowej przed osobą stosującą przemoc domową,
 - c) udzielanie natychmiastowej wszechstronnej pomocy, w tym pomocy psychologicznej i prawnej, oraz zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, w przypadku gdy wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
 - d) rozpoznanie sytuacji osoby doznającej przemocy domowej i ocenę ryzyka w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa tej osoby lub dzieci pozostających pod jej opieką;
- 2) w zakresie terapeutyczno-wspomagającym:
 - a) opracowanie diagnozy dotyczącej sytuacji osoby doznającej przemocy domowej przebywającej w ośrodku oraz dzieci pozostających pod jej opieką,
 - b) udzielanie osobie doznającej przemocy domowej wsparcia w formie specjalistycznego poradnictwa, w szczególności:
 - prawnego,
 - psychologicznego,
 - socjalnego,
 - medycznego,
 - c) prowadzenie grup wsparcia oraz grup terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
 - d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie osoby doznającej przemocy domowej oraz nabywanie przez nią umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc domową,

¹⁾ Minister Rodziny i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 416).

- e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej,
 - f) ocenę sytuacji dzieci pozostających pod opieką osoby doznającej przemocy domowej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w art. 107 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901),
 - g) udzielanie konsultacji wychowawczych osobom doznającym przemocy domowej przebywającym w ośrodku przez specjalistów zatrudnionych w ośrodku;
- 3) w zakresie potrzeb bytowych zapewnienie:
- a) całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób z zastrzeżeniem, że liczba ta może ulec zwiększeniu w zależności od możliwości lokalowych ośrodka oraz po uzyskaniu zgody organu prowadzącego,
 - b) pomieszczenia do spania przeznaczonego maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej osoby doznającej przemocy domowej,
 - c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci i miejsca do nauki,
 - d) ogólnodostępnej łazienki wyposażonej w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, przez nie więcej niż pięć osób,
 - e) co najmniej jednego pomieszczenia do prania i suszenia,
 - f) ogólnodostępnej kuchni lub aneksu kuchennego z miejscami do przygotowywania posiłków, przy czym liczba miejsc do przygotowywania posiłków powinna być proporcjonalna do liczby osób przebywających w ośrodku, w tym dzieci – jedno miejsce do przygotowywania posiłków na nie więcej niż dziesięć osób, wyposażone co najmniej w: kuchenkę, zlewozmywak, lodówkę, meble kuchenne oraz sprzęt i naczynia do przygotowywania i spożywania posiłków,
 - g) pomieszczenia do przechowywania wózków dziecięcych, jeżeli pozwalają na to możliwości lokalowe,
 - h) pomieszczenia do pracy indywidualnej z osobami doznającymi przemocy domowej,
 - i) wyżywienia, odzieży i obuwia,
 - j) środków higieny osobistej i środków czystości.

2. Usługi świadczone przez ośrodek, szczególnie w zakresie zapewnienia potrzeb bytowych, są dostosowane do osób o szczególnych potrzebach wynikających w szczególności z ich stanu zdrowia, w tym osób niepełnosprawnych.

§ 2. 1. Realizacja usług w zakresie terapeutyczno-wspomagającym świadczonych przez ośrodek odbywa się w oparciu o indywidualny plan wsparcia, zwany dalej „planem”.

2. Plan jest opracowywany niezwłocznie po przyjęciu osoby doznającej przemocy domowej do ośrodka przez pracownika ośrodka wyznaczonego przez dyrektora ośrodka.

3. Plan jest opracowywany w uzgodnieniu z osobą doznającą przemocy domowej i realizowany z aktywnym jej udziałem.

4. Plan określa metody pracy z osobą doznającą przemocy domowej i działania ukierunkowane na wzmocnienie osoby doznającej przemocy domowej w pokonaniu trudnej sytuacji życiowej, a także czas ich realizacji, z uwzględnieniem potrzeb tej osoby oraz możliwości organizacyjnych ośrodka.

5. Koordynowanie realizacji działań ujętych w planie, w tym ich monitorowanie oraz ewentualna ich weryfikacja, jest wykonywane przez pracownika ośrodka wyznaczonego przez dyrektora ośrodka w porozumieniu z osobą doznającą przemocy domowej przebywającą w ośrodku.

6. Opracowanie planu, o którym mowa w ust. 1, oraz koordynowanie realizacji działań, o których mowa w ust. 5, jest wykonywane przez pracownika ośrodka posiadającego kwalifikacje określone w § 3 ust. 1 pkt 1–4.

§ 3. 1. W ośrodku są wymagane następujące kwalifikacje – na stanowisku:

- 1) psychologa – ukończone jednolite studia magisterskie lub studia drugiego stopnia na kierunku psychologia i udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej lub posiadanie zaświadczenia o ukończeniu szkolenia lub szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w łącznym wymiarze co najmniej 100 godzin;
- 2) pedagoga – ukończone jednolite studia magisterskie lub studia drugiego stopnia na kierunku związanym z kształceniem w zakresie pedagogiki i udokumentowany co najmniej roczny staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;

- 3) pracownika socjalnego – kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu pracownika socjalnego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej lub zaświadczenie o ukończeniu szkolenia lub szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w łącznym wymiarze co najmniej 100 godzin;
- 4) terapeuty – udokumentowane przygotowanie do prowadzenia terapii z osobami doznającymi przemocy domowej;
- 5) prawnika – ukończone studia na kierunku prawo.

2. Zatrudnieni w ośrodku:

- 1) lekarze – posiadają prawo do wykonywania zawodu lekarza zgodnie z przepisami o zawodach lekarza i lekarza dentysty, a w przypadku udzielania świadczeń zdrowotnych z zakresu psychiatrii – posiadają także specjalizację w dziedzinie psychiatrii dorosłych lub psychiatrii dzieci i młodzieży;
- 2) pielęgniarki – posiadają prawo do wykonywania zawodu pielęgniarki zgodnie z przepisami o zawodach pielęgniarki i położnej;
- 3) ratownicy medyczni – posiadają prawo do wykonywania zawodu ratownika medycznego zgodnie z przepisami dotyczącymi wykonywania zawodu ratownika medycznego.

§ 4. Ośrodki, które w dniu wejścia w życie rozporządzenia nie spełniają standardów podstawowych usług, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 3 i ust. 2, są obowiązane do osiągnięcia tych standardów w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 22 czerwca 2023 r.²⁾

Minister Rodziny i Polityki Społecznej: *M. Maląg*

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. poz. 259), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 535).